

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічерета Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальнича сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічерета. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

2. Колоскова О. К., Поліщук М. І., Воротняк Т. М. Особливості розвитку та проявів синдрому емоційного вигорання в лікарів-педіатрів. *Здоров'я ребенка*. 2012. № 7 (42). С. 45.

3. Косарев В. В., Бабанов С. А. Неврозы у медицинских работников. *Здоров'я України*. 2011. № 1. С. 49.

4. Назаренко І. П. Синдром емоційного вигорання серед медичних працівників психіатричної сфери. *Новини медицини та фармації*. 2011. № 383. URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/20574>

ВПЛИВ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО КОНТЕКСТУ НА ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Шевченко В. Г.

к. мед. н., доцент, доцент кафедри хірургії

Бородаєв І. Є.

к. мед. н., доцент, доцент кафедри хірургії

Одеський національний медичний університет

Академічна доброчесність визначається набором принципів та стандартів, які регулюють поведінку академічних співробітників і дослідників у контексті їхньої наукової діяльності. Ці принципи встановлюють етичні норми, які допомагають забезпечити інтегритет наукового процесу та збереження довіри до науки в цілому.

Однак важливо розуміти, що межі між наукою та іншими сферами життя можуть бути не завжди чітко визначеними, і індивідуальні ситуації можуть потребувати розгляду з урахуванням конкретних обставин. Є кілька аспектів, які можуть визначати межі академічної доброчесності щодо інших сфер:

1. Об'єктивність і неупередженість. Академічні дослідження повинні ґрунтуватися на об'єктивності та неупередженості. Це означає, що вплив особистих переконань, фінансових інтересів або інших зовнішніх факторів має бути мінімізований.

2. Транспарентність. Інформація про дослідження повинна бути доступною для перевірки й оцінки іншими науковцями. Відсутність транспарентності може викликати сумніви щодо доброчесності.

3. Відсутність плагіату. Використання чужих ідей, текстів або результатів досліджень без належного визначення джерела є порушенням академічної доброчесності.

4. Експертна чесність. Науковці повинні бути чесними в оцінці своїх власних результатів і результатів інших дослідників.

5. Дотримання етичних стандартів. Дослідники повинні дотримуватися всіх етичних стандартів, пов'язаних із здійсненням досліджень, обробкою даних, публікацією результатів тощо.

6. Відсутність конфлікту інтересів. Дослідники повинні уникати ситуацій, де може виникнути конфлікт інтересів між їхніми науковими обов'язками та іншими зобов'язаннями або інтересами.

Важливо зазначити, що ці принципи можуть перетинатися з іншими сферами життя, але їхнє дотримання сприяє високій якості інтелектуальної та дослідницької діяльності в академічному середовищі [3, с. 454–491].

Епістемологічний аспект академічної доброчесності визначається способом, яким отримують, використовують і передають знання в академічному середовищі. Цей аспект стосується епістемології — філософської галузі, яка вивчає природу та структуру знання. В академічному контексті доброчесність передбачає інформаційну та інтелектуальну чесність, відповідальність та етичне ставлення до навчання, дослідження і обміну знанням.

Основні аспекти епістемологічної доброчесності включають:

1. Чесність у поданні інформації. Науковці повинні надавати точну і достовірну інформацію. Вони мають уникати спотворення даних або приховування фактів, що може спричинити неправильне розуміння або прийняття невірних висновків.

2. Інтелектуальна чесність, що включає у себе правильне використання чужих ідей та дотримання авторських прав. Плагіат і несанкціоноване використання інтелектуальної власності є неприпустимими.

3. Відкритість до критики і обговорення. Доброчесні науковці готові переглядати свої погляди під впливом нових даних і аргументів, а не залишатися в стані сталого переконання.

4. Відповідальність за результати досліджень. Дослідники повинні дотримуватися стандартів методології, збирати дані з урахуванням етичних принципів і ретельно аналізувати отримані результати.

5. Етичне ставлення до співавторства і конкуренції. Співавтори мають чесно співпрацювати, а конкуренція повинна базуватися на справедливих засадах.

Забезпечення епістемологічної доброчесності є важливою складовою для розвитку науки і забезпечення високого рівня довіри до

знань, які генеруються та якими обмінюються в академічному середовищі [2, с. 189–215].

Соціокультурний контекст може суттєво впливати на епістемологічні аспекти академічної доброчесності, оскільки етичні стандарти і норми формуються в контексті конкретного суспільства і його культурних цінностей. Способами впливу соціокультурного контексту на ці аспекти є:

1. Розуміння доброчесності. Розуміння того, що вважається доброчесним у науці, може варіюватися в різних культурах. Поняття етики та доброчесності можуть бути визначені різним чином залежно від культурних цінностей та епістемологічних переконань.

2. Ставлення до авторитету. У деяких культурах може існувати велика повага до авторитетів, тимчасом як в інших культурах може бути більший акцент на критичному мисленні та самостійності. Це може вплинути на спосіб, яким дослідники сприймають авторитет та стежать за етичними стандартами.

3. Погляди на публікації та результати досліджень. У деяких культурах може бути сильний тиск на швидке публікування та досягнення позитивних результатів. Це може призвести до ситуацій, коли дослідники відчують тиск на зміну або надмірне позитивне висвітлення своїх результатів.

4. Моральні переконання і цінності. Релігійні та моральні переконання можуть впливати на підходи до проведення досліджень та обговорення етичних питань. Деякі культури можуть робити більший акцент на збереження моральності, що може впливати на рішення дослідників у ситуаціях, пов'язаних з етикою.

5. Системи нагородження та покарання. Системи винагороди та покарання у соціумі можуть впливати на дії дослідників. Наприклад, системи, де високий тиск на досягнення позитивних результатів може впливати на поведінку дослідників.

Враховуючи це, важливо визнати, що академічна доброчесність повинна бути розглянута в контексті культурних варіацій, етичні стандарти повинні бути адаптовані до конкретного соціокультурного середовища, забезпечувати високі стандарти доброчесності та наукового інтегритету [1, с. 99–147].

Література

1. Holman C. Machiavelli and the Politics of Democratic innovation. University of Toronto Press, 2018. 320 p.

2. Bretag T. Handbook of Academic Integrity. Springer Science+Business Media Singapore, 2016. 1097 p.

3. DeMartino, George F., Deirdre McCloskey. The Oxford Handbook of Professional Economic Ethics. Oxford Handbooks, 2016. 800 p.

СУЧАСНА ВИЩА МЕДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Шульга А. В.

асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
та медицини невідкладних станів

Одеський національний медичний університет

Labster — ефективне рішення для здобувачів вищих медичних закладів освіти, дає можливість вчитись та застосовувати знання на практиці.

Платформа Labster пропонує вчителям і учням разом оцінювати прогрес та коригувати зміни [1].

Забезпечується якісне дистанційне та змішане навчання: «Для нас велика честь надати повну підтримку здобувачам і викладачам, які продовжують навчання, незважаючи на складні обставини» [2, с. 55–56].

У процесі навчання між викладачем і здобувачами встановлюються як ділові, так і міжособистісні взаємини. Їхнє співробітництво в реальних міжособистісних контактах і є тим соціальним середовищем, в якому відбувається становлення особистості спеціаліста з вищою освітою і подальший розвиток особистості [3].

У процесі педагогічної взаємодії відбувається особистісне зростання, духовно-творче збагачення обох сторін. У межах цього процесу провідну роль відіграє викладач, функції якого мають специфічні якості й ознаки, а особистісні психологічні характеристики здатні впливати як на навчально-виховний процес загалом, так і на особистісний розвиток кожного здобувача [4, с. 300–302].

Створення інклюзивного середовища спрямоване на гармонійне поєднання психолого-педагогічних умов, технічних засобів і ресурсів закладу освіти для організації освітнього процесу з особами, які мають освітні потреби [5, с. 64–73].

Інклюзивне навчання, інклюзивний освітній простір — це взаємопов'язані поняття, які базуються на принципах включення здобу-

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Целух В. А., Бреус В. Є. <i>Одеський національний медичний університет</i>	174
ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА ТА ЗДОБУВАЧА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Ціповяз С. В., Похлебіна В. Б. <i>Одеський національний медичний університет</i>	175
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ МЕДИЧНОЇ УСТАНОВИ Чайка О. М., Меленевський О. Д. <i>Одеський національний медичний університет</i>	178
СИНДРОМ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ Четверіков С. Г. <i>Одеський національний медичний університет</i>	180
ВПЛИВ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО КОНТЕКСТУ НА ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ Шевченко В. Г., Бородаєв І. Є. <i>Одеський національний медичний університет</i>	184
СУЧАСНА ВИЩА МЕДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД Шульга А. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	187
ДИНАМІКА ХАРАКТЕРИСТИК УВАГИ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ» Щербаков С. С., Мазуренко Г. І. <i>Одеський національний медичний університет</i>	189